

Архив Косова и Метохије Приштина–Чаглавица
АП Косово и Метохија
038/681-030

arhivkosovaimetohije@gmail.com

Дом културе Грачаница

Грачаница бб

038/ 665-488

domkulturegracanica@gmail.com

ДОМ КУЛТУРЕ „ГРАЧАНИЦА“

Бр: 360/26

11.09. 2026 год.

ГРАЧАНИЦА

ПОЗИВНО ПИСМО

Поштоване колегинице и колеге,

Дом културе „Грачаница“ и Архив Косова и Метохије вас позивају да својим радовима и истраживањима учествујете у стварању трећег тома тематског научног зборника од националног значаја посвећеног мартовском погрому на Косову и Метохији 17. и 18. марта 2004. године:

Мартовски погром 2004. – узроци, разарања, последице

Први том зборника се превасходно бавио општим темама, континуитетом злочина и радњи, појединим страдалим местима, етничким чишћењем и политичко-безбедносним аспектима који су довели до систематског прогона и уништавања српског народа, наслеђа и културе на подручју Косова и Метохије. Други том је обухватио значајан број студија случаја посвећених разарању и насиљу, као и одјецима мартовског насиља у савременом књижевном стваралаштву на Косову и Метохији. Након његовог објављивања стручна јавност је указала на нове области и места која би требало истражити а које су остале неистражене.

У средишту трећег тома зборника требало би да буду доприноси историчара уметности и страних истраживача, улога међународних организација и њихови погледи на погром, разарање појединих места, као и девастације и њихове последице по људе, културу и савремено стваралаштво. Иако је од погрома прошло више од двадесет година, и даље се долази до нових сазнања о облицима и размерама страдања. Подсећања ради, тих дана, 17. и 18. марта 2004. године, страдало је 19 људи, више од 900 домова је спаљено, док је око 4.000 Срба протерано, а уништено је или оскрнављено 39 цркава, манастира, црквишта и верских обележја, гробаља и споменика.

Теме које вам сугеришемо:

- Мартовски погром у Приштини, Штимљу, Ђаковици, Подујеву, Вучитрну, Косовској Каменици.
- Економски губици и последице мартовског погрома 2004. године.
- Уништавање материјалне културне баштине (девастација и напади на цркве, манастире, испоснице, гробља и друге сакралне објекте Српске православне цркве).
- Уништавање цркве Светог Саве у Косовској Митровици.
- Уништавање Богородице Љевишке у Призрену.
- Уништавање храма Светог Ђорђа у Призрену.
- Уништавање цркве Светог Николе у Приштини.
- Уништавање цркве Светог Андреја Првозваног у Подујеву.
- Уништавање цркве Успења Пресвете Богородице у Ђаковици.
- Уклањање саборног храма Свете Тројице у Ђаковици.
- Улога међународних чиновника у погрому, њихови радови и извештаји.
- Уништавање ашкалијског насеља и заједнице у Вучитрну.
- Роми и ромска заједница у погрому и након њега.
- Мартовски погром и савремено стваралаштво.
- Књижевно стваралаштво након погрома, те његов утицај на савремени израз и мотиве у књижевном стваралаштву српских писаца.
- Ликовно стваралаштво након погрома.
- Одједи погрома у домаћој кинематографији и документаристици.
- Уништавање болница и здравствених установа.
- Уништавање манастирских, црквених и школских библиотека и ретких књига.
- Протеривање Срба из градова и урбаних целина.
- Албански, регионални и међународни медији и мартовски погром.
- Ширење ревизионистичког јавног дискурса и релативизовање насиља на Косову и Метохији након мартовског погрома 2004. године.

Архив Косова и Метохије Приштина–Чаглавица
АП Косово и Метохија
038/681-030
arhivkosovaimetohije@gmail.com
Дом културе Грачаница
Грачаница бб
038/ 665-488
domkulturegracanica@gmail.com

Напомињемо да аутори могу предложити и друге теме које одговарају предмету зборника.

Молимо вас да попуњен образац пријаве, који вам достављамо у прилогу, и апстракт доставите до **1. октобра 2026. године**, на е-адресу zbornikradovadomkulture@gmail.com

Рок за доставу готових радова према достављеном упутству је **31. јануар 2027. године**. Примљени радови подлежу двострукој анонимној рецензији. Позитивно рецензирани радови ће бити објављени у зборнику чији је излазак планиран за март 2027. године, уочи обележавања годишњице погрома. Приликом достављања интегралног текста рада неопходно је доставити и попуњен образац ауторске изјаве (у прилогу).

Коначну одлуку о објављивању рада доноси Уређивачки одбор.

Надамо се да ћете прихватити наш позив и својим учешћем допринети расветљавању једног од најтрагичнијих догађаја наше савремене историје.

Срдачно,

У име Уређивачког одбора,

мр Живојин Ракочевић
директор Дома културе „Грачаница“

мрс Марко Марковић
директор Архива Косова и Метохије